

CONSELL MUNICIPAL DE BENESTAR SOCIAL

PLENARI

Acta de la sessió del 4 d'octubre de 2018

Sota la presidència de la Sra. Laia Ortiz, regidora de Drets Socials, s'inicia la sessió a les 10h al Saló de Cent. Actua com a secretari el Sr. Antoni Fernández i Lozano.

Ordre del dia

1. Benvinguda
2. Aprovació acta de la sessió anterior i lectura d'excuses i delegacions (17 de maig de 2018)
3. Informacions de la Vicepresidència associativa
 - Valoració de l'avaluació del CMBS 2006 – 2016 i propostes metodològiques i de continguts temàtics transversals pels grups de treball al curs 2018 – 2019
 - Document de propostes per a una Estratègia de l'atenció integrada social i sanitària
 - Aprovació per la Comissió Permanent
4. Tema monogràfic: gentrificació a la ciutat de Barcelona
5. Propostes d'ordre del dia per al proper Plenari
6. Diversos

Documentació a la carpeta:

- Ordre del dia de la sessió
- Relació d'excuses i delegacions
- Composició de la Comissió Permanent del 4 d'octubre

Documentació lliurada electrònicament:

- Acta de la sessió de la Comissió Permanent del 17 de maig de 2018
- Document Annex a l'acta
- Document de propostes per a una Estratègia de l'atenció integrada social i sanitària
- Document Avaluació CMBS de la Sra Teresa Crespo, Vicepresidenta associativa del Consell

1. Benvinguda

Sra. Laia Ortiz, presidenta del Consell Assessor de la Gent Gran

Estem en un any de recta final del mandat, però això no implica que el CMBS continuï posant reptes de futur encarant la planificació futura de la ciutat. El Consell representa la intel·ligència col·lectiva de la ciutat en matèria de benestar social.

2. Aprovació de l'acta de la sessió anterior i lectura d'excuses i delegacions (17/05/2018)

Sra. Laia Ortiz, presidenta del Consell Municipal de Benestar Social

No hi ha esmenes a l'acta, es dona per aprovada.

Sr. Sergi

El llistat d'excuses i delegacions està disponible a la carpeta de documentació.

Hi ha un canvi a la referència feta, no ha pogut assistir la Sra. Montserrat Benedí, que ha delegat en la Sra. Dolors Martínez. També ha delegat en la Sra. Carme Andrés la Sra. Maria Carme Fernández.

Sra. Laia Ortiz, presidenta del Consell Municipal de Benestar Social

Hi ha una ponència a nivell de ciutat que aborda el fenomen de la gentrificació i l'expulsió de veïns i veïnes de la ciutat i moviment entre barris. Es va acordar, al Plenari, tenir una persona de referència per a una sessió monogràfica, sobretot per l'impacte que la gentrificació té en pràcticament tots els Grups de treball, més enllà del d'habitatge (grups d'edat, salut, planificació educativa, etc.) Avui tindrem aquesta sessió monogràfica amb una visió integral, a més de la valoració de les propostes del CMBS en l'agenda política 2006 – 2016, fent èmfasi en els resultats i la metodologia de treball del Consell.

3. Informacions de la Vicepresidència associativa

- **Valoració de l'avaluació del Consell Municipal de Benestar Social 2006 – 2016 i propostes metodològiques i de continguts temàtics transversals per als grups de treball el curs 2018 – 2019**

Sra. Teresa Crespo, vicepresidenta associativa del Consell Municipal de Benestar Social

En la darrera reunió de coordinació vam trobar adient aprofundir en les propostes i avaluació fet al mes de juny. Cal fer-ho perquè alguns temes es repeteixen cada any i no s'acaben de resoldre. Es va proposar que ara que s'està programant el curs vinent, caldria trobar algun tema veritablement preocupant i que no s'hagi abordat com a grup, Comissió Permanent ni Consell, i que sigui un element que determini el treball dels grups aquest any.

Pel que fa a la sessió d'avaluació, en general va ser positiva, es va treballar en grup i van sorgir moltes aportacions. Cal analitzar les propostes i veure si s'hi pot treballar.

Les conclusions generals de l'avaluació i propostes del CMBS a les polítiques socials 2006-2016, es presenten per tal de debatre els punts prioritaris per tractar-los transversalment als grups de treball durant aquest curs 2018-19, com un dels objectius comuns a aprofundir.

Es tracta de seleccionar un tema i definir la metodologia a seguir perquè el CMBS se'l faci seu i presenti unes propostes que permetin millorar aquells aspectes que creiem son objecte d'anàlisi i modificació. En aquest document poden trobar diferents temàtiques, que ens susciten interès i/o preocupació, de caràcter estratègic, de contingut, o metodològic, que fan referència a la dinàmica del Consell, o aborden problemàtiques de la ciutat.

Una primera valoració individual ens permetrà identificar els punts d'interès a tractar, i consensuar una única opció a reflexionar amb la col·laboració dels diferents grups de treball, que ben segur ens aportaran una visió interdisciplinària, amb propostes argumentades i fonamentades en el coneixement, expertesa i experiència dels seus membres, i que hauria de permetre'ns elaborar una proposta que fos una eina decisòria per l'acció del govern municipal.

Aquesta opció temàtica a treballar no treu que es plantegi una altra alternativa de caire més operatiu per resoldre algun d'aquells temes que durant anys ens han preocupat, com podria ser la comunicació. Treballant amb els i les coordinadores dels grups ja han sorgit propostes concretes. Aquest tema és més aplicat i concret i ens pot ajudar a marcar una línia de treball durant l'any que ens permeti tenir més incidència (per exemple notes de premsa, web, comunicació a les entitats i la societat general, etc.)

Conclusions de caire general

- Reconeixement a la dedicació i implicació dels professionals i dels serveis i les entitats.
- Els informes i documents elaborats pel Consell són elements facilitadors per a la millora de les polítiques socials, però cal un esforç de concreció i operativitat en la formulació de les propostes.
- El seguiment i revisió de les propostes ha de ser una part important dels grups de treball en particular i del Consell en general.
- Cal continuar apostant pel treball transversal en temes d'interès dels diferents grups de treball.
- El treball dels grups té un impacte molt positiu en la tasca dels professionals i també en la relació entre entitats i Administració. Cal potenciar-lo i fer-lo més eficient.

Temes de preocupació / interès comú

- Atenció a la infància i a l'adolescència en risc.
- Suport a les famílies al llarg del cicle de vida.
- Abordatge integral / Atenció centrada en la persona.
- Habitatge.
- Enfortiment de les dinàmiques comunitàries i els serveis de i des de la proximitat.
- Benestar emocional i salut mental.
- Apoderament i participació de les persones en situació de vulnerabilitat i risc d'exclusió social (infants, persones grans, sensellar).

Reptes plantejats

- Cal fer un esforç col·lectiu per realitzar propostes més concretes per facilitar-ne la traçabilitat, les respostes de l'Ajuntament i l'avaluació del seu impacte en les polítiques públiques locals.
- Cal que l'Ajuntament doni resposta sobre si pot tenir en consideració les propostes, la prioritització i el termini, i que també expliciti aquelles altres que no pot tenir en consideració.
- Potenciar el treball transversal ha d'anar més enllà dels grups i òrgans interns del Consell i obrir-se a altres espais de participació i taules existents a la ciutat.

- Cal crear i enfortir connexions amb altres espais i taules de participació social, per compartir el coneixement i aprofundir en les propostes formulades des del Consell i els seus grups de treball.
- Cal evitar espais de treball duplicats i buscar sinergies amb d'altres òrgans de participació.
- Cal potenciar la coproducció públic-social-comunitari.
- Cal que les entitats incorporin els aprenentatges i coneixements generats en el Consell i que les incorporin en el sí de les seves organitzacions.
- Els i les professionals i les entitats han d'augmentar el seu compromís amb les conclusions i propostes elaborades des del Consell fent-ne formació i difusió interna i externa.
- És necessari difondre la tasca del Consell; cal major visibilitat i projecció.
- Cal obrir el CMBS a la participació directa.

Hem de tenir modèstia, en un amb canvi de Govern pot quedar tot una mica paralitzat uns mesos, però intentem apuntar algunes coses que puguin ser efectives al llarg d'aquest any.

Voldria saber la seva opinió sobre el treball transversal i sobre quin hauria de ser el tema més òptim i sobre com donar més visibilitat a aquest Consell.

Sr. Rafael López Zaguirre, Col·legi d'Educadors i Educadores Socials de Catalunya

Hi ha un tema molt fàcil, la infància i adolescència en risc, però no sé com encaixar-ho amb els grups de treball, fora del d'infància. Si l'enfoquem des de les dinàmiques comunitàries, es podria treballar el tema d'infància.

Pel que fa a la transversalitat, no només dintre del Consell, sinó en relació amb tots els òrgans i espais de participació que hi ha fora del Consell.

El tercer a prioritzar és la participació de les persones. En els dos sentits, tant en com recollim la participació en els grups temàtics, i com la recollim en el propi Consell.

En relació a la comunicació, em plantejo que tenim habitualment comissions temàtiques en el Consell, no sé si valdria la pena fer una comissió *ad hoc* per analitzar la comunicació. Alguna persona en representació dels coordinadors i coordinadores de grups, alguna persona experta, alguna en representació de les entitats, etc. Articular un grup amb data límit i fer propostes.

Sra. Mercè Pérez Salanova, coordinadora GT Envel·liment CMBS

L'altre dia van sortir dos temes més... em sembla bé el raonament del Sr. Rafael, perquè planteja pensar-ho en termes de fer-ho factible. Crec que treballar sota el paraigües de dinàmiques comunitàries pot permetre que, a més, els diferents grups explorin quins aspectes poden ser principals o més escaients per a cada grup. Des d'aquest punt de vista, penso que ens podria ajudar. Des de dinàmiques comunitàries també es podria introduir l'abordatge integral centrat en la persona. Segurament més el grup d'envelliment que d'altres qui exprimirà aquest camí, però no descartaria els diferents temes, son temes de preocupació i interès comú, poder plantejar als grups que l'enfortiment de les dinàmiques comunitàries i els serveis des de la proximitat com a paraigües, i dels altres temes, quins son els entroncaments que es veuen des de cada grup. Mirant el programa de treball d'enguany i revisant, ens és molt propi a tots els grups treballar amb un paraigua d'enfortiment de les dinàmiques comunitàries. També plantejaria com a eix comú l'apoderament i

participació de les persones en situació de vulnerabilitat i risc d'exclusió social des dels diferents entorns, perquè en això suspenem. Allà on suspenem també és important intentar moure's.

Sr. Oriol Romaní, coordinador del grup de treball Drogodependències

Per completar el que heu dit, el tema de les dinàmiques comunitàries em sembla bàsic i de fet i en el grup de drogues sempre és un tema recurrent, perquè moltes coses no es poden fer sense el treball comunitari previ, des de determinat tipus de serveis que no es coneixien fins fa uns anys, fins un tema que hem treballat aquest any, el de l'estigma, que en el nostre cas és una barrera immensa, que també s'ha de treballar a nivell comunitari, sinó, si no, no hi ha res a fer. Si no hi ha un treball comunitari, la gent té prejudicis i idees fixes sobre les drogues, tot i els grans canvis que hi hagut en els darrers anys. Hi ha un treball de molts anys i a vegades a peu de carrer sembla que no aporten.

Hi ha un tema de metodologia... la comunicació. És un tema que cal pensar. Des de drogues es va promoure, amb la problemàtica del Raval, però clar, si no dones carnassa, sembla que això no té cap mena de pes. Son coses que les estem intentant, però a vegades va més enllà de les nostres possibilitats, però cal insistir-hi.

Gentrificació. Em sembla clau, almenys pels problemes que tenim amb drogues, i no només al cas del Raval, sinó també per la ubicació dels serveis, amb aquest procés es fa impossible trobar espais i dificulta.

Sra. Maria Truñó, co-coordinadora del grup de treball Igualtat d'oportunitats en la infància

És cert que l'atenció a la infància en risc és molt específic i tècnic, no totes les persones, serveis o entitats del propi grup d'infància tindrien coses a dir, per tant, en aquest sentit crec que més aviat la idea d'estigma quan parlem d'enfortiment de dinàmiques comunitàries, més que fer-ho en general, podrien ser aquelles que lluiten contra l'estigma. Cada grup podrà trobar més fil per apuntar aquesta idea de propostes més concretes i més factibles. La idea de l'enfortiment de les dinàmiques comunitàries amb aquest plus d'estigma, si és que als grups els hi sembla oportú, crec que seria potent i que correm molts riscos, per tant està bé que les alertes siguem capaços de convertir-les en propostes concretes. La línia de coses que ja existeixen: la xarxa anti-rumors, etc. Poder arribar a precisar mesures concretes que donin peu al rol de la comunitat per evitar estigmes o rumors.

L'apoderament, l'atenció centrada en la persona, en l'especificitat de cadascú, realment dona molt de joc, i per tant estarà bé i és cert que és un tema recurrent amb infància és claríssim, de passar de l'objecte a protegir al subjecte amb drets, capacitats i poderament, és un tema que ja està treballat en el grup, però no l'hem convertit en cap proposta. Seguir estirant del fil per donar més profunditat i articular propostes amb aquests dos temes, jo li veig recorregut.

Pel que fa a la comunicació, em sembla bé la comissió *ad hoc*. Hi pensaria en dos sentits: la comunicació externa (social, mediàtica) i la interna, perquè moltes de les entitats que estan als grups tenen molta capacitat d'articular, hi ha una vertebració en el territori, moltes son federacions, per tant hi ha base social i realment es treballa poc aquest retorn a la interna.

Sra. Laia Ortiz, presidenta del Consell Municipal de Benestar Social

En l'anterior trobada es van mencionar les dues grans estratègies amb impacte en el CMBS: l'Acord Ciutadà i l'Estratègia de reducció de desigualtats. Podrien ser temes transversals, però seria impossible tractar-los de forma sencera per la seva magnitud. Dins de l'Estratègia de reducció de desigualtats, però, està l'enfortiment de vincles, teixit social i acció comunitària, que és transversal i podria ser objecte de treball

als grups. També podria ser-ho Canvi demogràfic i envelliment. Caldria acotar i concretar, i veure què es pot fer des d'un Consell municipal o polítiques locals en acció comunitària.

Sra. Teresa Crespo, vicepresidenta associativa del Consell Municipal de Benestar Social

De comunicació se'n va parlar molt a la trobada de juny. Caldria el suport d'algun tècnic o tècnica que ens ajudés a comunicar degudament. D'altra banda, cal veure amb quins instruments comptem. Hem de tenir la responsabilitat de comunicar, en primer lloc, a les entitats a qui representem, perquè a vegades no coneixen el treball del CMBS.

Crec que és una bona idea la creació d'un grup. En el que s'ha fet sobre treball sociosanitari la dinàmica ha estat aquesta: quatre o cinc trobades amb un objectiu clar des del qual poder treballar. La comunicació ha de tenir continuïtat.

Crec que centrar el treball en la dinàmica comunitària és encertat. Caldria parlar amb el Grup de treball existent al CMBS, que ara mateix no té coordinador/a, per saber què s'està fent actualment. Cada grup ha de trobar la seva dinàmica comunitària, però alhora ha de ser una tasca comuna i d'informació entre els grups. Cal crear una relació, informació i treball comú. Podem començar a plantejar a cada grup com es començarà a tractar el tema i divulgar aquesta informació entre els diferents grups, per trobar conjuntament la forma de treballar el tema.

Tots els temes son interessants, però si aconseguim produir un document amb la participació real de tots els grups aconseguirem més qualitat en el nostre treball.

Pel que fa al grup de comunicació, caldrà que algunes persones s'hi apuntin a col·laborar. Mostren el seu interès el Sr. Rafael López, la Sra. Núria Carrera i el Sr. Antonio Casiñas.

Sr. Josep Villareal, director d'Estratègia i Innovació de l'Àrea de Drets Socials

Aquest any vaig tenir el privilegi d'actuar en el jurat del Premi Montserrat Roig de comunicació que atorga el CMBS. En aquell espai es van fer moltes reflexions sobre el problema de la comunicació de temes socials. Fóra bo convocar algun membre del jurat per completar aquesta reflexió.

Sra. Fina Rubio, Fundació Surt

Des de la Xarxa DDiPAS hem pensat en fer un diàleg sobre participació social, de les dones. És un tema interessant i preocupant, i és important conèixer els obstacles de manera transversal perquè segurament son diferents en els diferents col·lectius. Pensant en participació comunitària, no tenen els mateixos obstacles una dona gran que un home, o les famílies monoparentals, etc. No sé, però, com abordar el gènere de manera transversal en aquest tema, potser quedarà una mica diluït en una mirada transversal. Caldria veure què promou i facilita la participació de les dones i quins punts de dificultat provoquen que sovint no trobem dones en espais de participació. Per exemple, per què en la majoria d'AMPAs hi ha dones? Per què no participen en altres espais amb aquesta intensitat?

Sra. Teresa Crespo, vicepresidenta associativa del Consell Municipal de Benestar Social

El gènere és una assignatura pendent en la seva aplicació transversal, és cert. Abans existia un Grup de treball específic, i ara hem de tenir-ho en compte en l'aplicació a la tasca de tots els grups i a vegades és difícil. Potser és el moment de recordar-ho i aplicar-ho, partint d'un document a discutir. Trobarem la manera de contemplar aquest factor important.

Sr. Rafael López Zaguirre, Col·legi d'Educadors i Educadores Socials de Catalunya

Per què no demanem algú del Consell de Dones que es sumi en aquest treball?

Sra. Mercè Pérez Salanova, coordinadora GT Envel·liment CMBS

La dificultat és com fem la transversalitat amb tots els grups.

Sr. Rafael López Zaguirre, Col·legi d'Educadors i Educadores Socials de Catalunya

Hauríem de conèixer més l'organització del Consell de Dones.

Sra. Teresa Crespo, vicepresidenta associativa del Consell Municipal de Benestar Social

Em comprometo a parlar amb la Sra. Gemma Altell i veure si hi ha alguna possibilitat i els informaré al respecte.

Sra. Mercè Pérez Salanova, coordinadora del grup de treball Envel·liment

Entenc que cada grup tractarà l'eix d'enfortiment de dinàmiques comunitàries i explorarà què fer, però també es poden treballar altres temes. Suggerim que es dediqui una part de la feina especialment a la participació de les persones en situació de vulnerabilitat, incloent-hi la perspectiva de gènere. Si volem un disseny metodològic, conceptual i de procediments diferents dels Grups de treball, serà una tasca llarga i potser una altra comissió.

Una de les propostes del nostre grup és com alimentar el desplegament de l'Estratègia, tal com s'han alimentat els processos de debat. Per exemple, com afecta altres grups certs aspectes de l'Estratègia que parlen més destacadament de l'envel·liment però que no son exclusius de les persones grans.

Sra. Laia Ortiz, presidenta del Consell Municipal de Benestar Social

Tenim una proposta que no cal decidir ara. Potser estaria bé compartir una sessió monogràfica sobre el programa B-INCOME, perquè s'ha explicat molt en clau de renda però no en la seva dimensió d'impacte en la participació i acció comunitària, empenedoria social, etc. El 70% son dones, i podria servir també per tenir explicacions, amb testimonis directes, de per què participem en certs espais i no d'altres. Finalment es podria tenir una primera avaluació amb grups qualitius i alimentar el debat transversal.

Sra. Teresa Crespo, vicepresidenta associativa del Consell Municipal de Benestar Social

S'ha presentat l'Estratègia per l'atenció integrada social i sanitària de Barcelona, i s'ha valorat amb la Sra. Pilar Solanes i altres persones que hi estaven implicades. Al CMBS no li pertoca segons quina feina, perquè no és de l'Àrea de Salut. El document està molt ben estructurat i marca els principis fonamentals, però és poc concret. Cal fer un pas més per analitzar les aplicacions dels principis, els avantatges i inconvenients, etc. El CMBS farà un treball de concreció i delimitació dels instruments i accions fonamentals, sense entrar en l'acció directa.

El grup, compost per nou persones i amb el Sr. Toni Vilà com a coordinador, ha treballat molt bé.

Sr. Toni Vilà

El grup es va reunir en tres ocasions i ha treballat molt *online*. El primer objectiu era concretar, més que trobar principis generals. El document de l'Ajuntament era molt adequat però volíem començar a concretar. S'han fet diverses avaluacions d'experiències sociosanitàries ja realitzades, per tant no es partia de zero. Es va treballar partint dels deu eixos del document: atenció centrada en la persona, proximitat, enfocament

comunitari, informació compartida, organització i gestió, continu assistencial, accés als serveis i prestacions, equips multiprofessionals, guia d'atenció i protocols, planificació, qualitat i avaluació. De cada eix es van estudiar les avaluacions i valorar què havia estat positiu i què s'havia trobat en moltes dificultats i per tant no havia funcionat.

Es va arribar a un acord de fer propostes concretes sobre aquests eixos. Van sorgir 28 propostes operatives, sobre temes concrets, i agrupades en tres grans grups:

- Mapa d'integració de Serveis Socials i Sanitaris. Unificació de les divisions territorials, de mapes de recursos socials i sanitaris. Es tracta de tenir una visió global: aspectes legals, financers, de recursos humans, etc.

Pla estratègic d'atenció integrada social i sanitària. Revisió de la cartera de Serveis Socials i Sanitaris. Cal veure què es pot unificar o compartir, inclús en la gestió. La redistribució de recursos inclou el replantejament de recursos humans, inversions i financers. Es van plantejar mesures concretes com la importància de compartir espais, experiència que ha avançat més en els casos que s'ha dut a terme entre Serveis Socials i Sanitaris. També són importants els protocols d'alta hospitalària, els procediments específics per a situacions d'urgència (múltiples i de difícil solució), la identificació i proposta de reformes legislatives, els sistemes de finançament, etc.

- Plans pilots d'intervenció socio sanitària. És important continuar, paral·lelament, per nodrir el mapa i el Pla Estratègic. Fa 30 anys del programa **Vida als anys** i era necessari concretar. Presentem aquests 28 plans perquè l'Ajuntament els executi. Hi formen part persones d'entitats i àmbits molt variats, estem a la seva disposició per a qualsevol aclariment o suggeriment.

Sra. Laia Ortiz, presidenta del Consell Municipal de Benestar Social

S'ha impulsat una Taula d'Atenció Integral Social i Sanitària amb la Generalitat. Ha estat un temps inactiva, però és un espai on compartir, i té representació dels dos departaments. S'han celebrat dues sessions preparatòries i la propera convocatòria és el dia 9. Es va plantejar a la Generalitat que el CMBS hi pogués participar, donat que ha treballat el document, amb un seguiment directe. Així serà a partir d'ara.

La meua felicitació per aquest document. Les propostes són concretes i operatives, algunes més complexes, perquè l'atenció integrada requereix una redefinició pressupostària, competencial, de model i de regulació. Però hi ha moltes propostes útils per avançar en allò concret i repensar el marc.

- **Aprovació per la Comissió Permanent**

Sra. Teresa Crespo, vicepresidenta associativa del Consell Municipal de Benestar Social

Donat que la reunió de la Taula és el dia 9, no es podrà aprovar al Plenari. Però no suposa cap problema sempre que s'explíci.

Sra. Laia Ortiz, presidenta del Consell Municipal de Benestar Social

De fet, un dels punts de l'ordre del dia d'avui és decidir l'ordre del dia del proper Plenari.

Sr. Antoni Fernández i Lozano, secretari del Consell Municipal de Benestar Social

Sí que és necessari que el Plenari prengui la decisió. Els vam remetre el document per tal que facin aportacions.

4. Tema monogràfic: gentrificació a la ciutat de Barcelona

Sra. Laia Ortiz, presidenta del Consell Municipal de Benestar Social

El Sr. Bravo no només explicarà el marc de la gentrificació, sinó també com s'està treballant a nivell municipal sobre el tema. Es tracta d'un tema amb molta capilaritat i impacte en clau social, per tant pot ser suggerent per als Grups de treball del CMBS. Cal veure com integrar el Consell en la ponència municipal sobre gentrificació.

La Sra. Ortiz s'excusa perquè ha d'assistir a un acte per delegació d'Alcaldia.

Sr. David Bravo, assessor d'alcaldia

Gràcies per la invitació, és un plaer participar en aquesta Permanent parlant d'aquest tema tan interessant, sobretot per comentar, debatre i rebre les seves opinions.

L'explicació inicial tindrà tres parts:

1. Diagnòstic. Intentar definir objectivament quin és el problema que s'amaga darrera la gentrificació.
2. Exposició de respostes possibles al fenomen de la gentrificació.
3. Recerca, exploració de noves eines que encara no tenim per fer-li front. És un fenomen que ha vingut per quedar-se i caldrà dimensionar les respostes de manera incremental.

Però en primer lloc voldria desfer alguns malentesos i paradoxes recurrents sobre el tema. És important compartir aquestes apreciacions perquè a l'hora del debat no hi hagi dubtes sobre això.

La paraula *gentrificació* és ambivalent, imprecisa. Defineix un fenomen que pateixen ciutats d'arreu del món. Sovint es creu que només passa en certes latituds, però acadèmics i pensadors han arribat a la conclusió que és un tema global. *Gentrificació* vol dir literalment ennobliment o aburgesament. La paraula va ser encunyada els anys 60 per la sociòloga Ruth Glass per descriure un fenomen molt particular de Londres: les burgesies rurals tornaven a les seves propietats al centre de la ciutat i desplaçaven els llogaters que hi vivien. És una paraula antiga per descriure un fenomen recent (amb unes ciutats molt diferents de les dels anys 60), i també és incòmoda per la seva càrrega ideològica. Desperta recels en el món immobiliari i ens els propietaris, que no consideren un problema que les seves propietats pugin de valor. Fins i tot alguns alcaldes veuen positivament que les seves ciutats siguin atractives i rebin inversions. També genera recel entre personal tècnic municipal, arquitectes i altres professionals que s'han dedicat molt temps a la millora urbana, que ara es senten acusats per aquesta paraula, ja que algunes veus suggereixen que la millora urbana ha promogut l'expulsió i exclusió de les persones que se n'haurien d'haver beneficiat.

Tot i això, *gentrificació* ha sortit de l'àmbit acadèmic i s'ha instal·lat als titulars dels diaris, les pancartes dels moviments veïnals i fins i tot les pintades a les parets. És una paraula que posa al centre del debat qüestions tan importants com l'exclusió social o la segregació social en l'espai urbà. En aquest sentit és una bona notícia que ara se'n parli i es vulgui abordar un problema que no és nou, malauradament.

Gentrificació va acompanyada d'alguns malentesos i paradoxes que val la pena desfer:

Glocal. Paraula encunyada per la sociòloga Saskia Sassen. Ajunta dos antònims: *global* i *local*. Sens dubte, la gentrificació contemporània és un fenomen fill de la globalització, està provocant que allò que a finals del s.XX anomenàvem globalització i semblava un fenomen inabastable, abstracte, llunyà i immens, hagi aterrat als nostres barris i es faci tangible de forma ben palpable. Aquesta globalització, acompanyada de l'explosió de les noves tecnologies està provocant que la manera que tenim de viure, de practicar, de compartir les ciutats, de concebre-les, estigui canviant de forma molt profunda i això fa que el món local, municipal, sigui la millor trinxera, la millor línia de front des de la qual abordar aquests fenòmens globals. Això és una paradoxa, perquè com podem des de les administracions més petites un fenomen tan enorme i inabastable.

Una altra paradoxa és la idea que la gentrificació desemboca o porta a la paràlisi urbanística, que hem d'aturar la millora urbana, les obres, perquè ara ens adonem que algunes millores urbanes (nous parcs, noves places, pacificar carrers i barris, etc.) gentrifica automàticament els comerços i habitatges del voltant i expulsa aquells que s'haurien de beneficiar de la millorar. Això ho hem vist a Barcelona a molts barris, com la pacificació del Born va provocar una transformació social irreversible. Vam perdre el Born en molts sentits. O en carrers com Enric Granados, després de la pacificació, hem vist què ha passat. Hi ha altres casos com la Vila de Gràcia, o en tants altres fronts, com el que la Isabel Angelovski anomena la *gentrificació verda*: cada cop que generem un nou parc, una nova zona verda, automàticament els habitatges del voltant s'encareixen. Què dir de la Model, el fet que deixi d'haver-hi una presó a un lloc, abans de començar la transformació física. El fet que la presó no hagi de ser-hi automàticament fa pujar els preus dels pisos del voltant. Es podria dir que cal aturar la millora urbana. En cap cas la gentrificació implica aquesta paràlisi, sinó que cal un canvi de paradigma en la forma en que tenim entesa la transformació i millora urbana, Barcelona ha estat punta de llança en la reconquesta de l'espai públic a nivell internacional. Se'ns ha reconegut per la forma de fer ciutat, de recuperar la ciutat, des dels anys 80, des dels Jocs Olímpics. Aquesta forma s'ha de canviar. Ja n'hi ha prou de concentrar els esforços no només a millorar l'espai públic, els equipaments i les infraestructures. S'han de fer els llandars i les façanes, i cada reforma urbana ha d'incloure també la dimensió de l'habitatge i el petit comerç. Aquesta és la forma de desfer la paradoxa. Parlarem de com s'exerceix aquest canvi de paradigma.

Una altra paradoxa és que la gentrificació no afecta només els llogaters, no deixa els propietaris resguardats de les seves conseqüències i tampoc afecta només a la base de la piràmide social, els pobres, els veïns més desvalguts. La gentrificació també afecta els propietaris i les classes mitjanes i fins i tot altes. Perquè, per exemple, una propietària del Barri Gòtic es pot veure envoltada d'un silenci insuportable si els fons d'inversions globals comencen a buidar els edificis que l'envolten, si es queda sola vivint a l'escala, o si veu com tanquen els comerços del seu carrers. També es pot veure envoltada d'un soroll insuportable si els habitatges es converteixen en apartaments turístics, si se li omple l'escala de vòmits, de vidres trencats, de crits i de sorolls nocturns. Recordo el cas d'una propietària de la Rambla Catalunya a qui havien trucat de l'escola del seu fill dient-li que el nen s'adormia a classe i era perquè no podia dormir a les nits, perquè el propietari del pis de sota havia dividit el pis en setze parts i els hi donava als turistes la clau de l'escala, el pis i l'habitació, sense cap mena de recepció. I aquella senyora patia en la seva pròpia vida, a casa seva, l'espai més preuat que tenim com a persones, els efectes de la gentrificació.

A vegades es donen situacions tan paradoxals com que gent de classe baixa o treballadora fins i tot poden desplaçar a gent amb més poder adquisitiu. Per exemple, aquesta colla d'adolescents de Manchester que venen a Barcelona a un comiat i que es poden permetre, un cop l'any, destinar a l'allotjament molts més diners que el pot arribar a pagar en tot l'any un veí. Una casa de la

Barceloneta, que fins no fa gaire rondava els 500€, aquests joves poden destinar-li 1.000€ a la setmana, 4.000€ al mes, cosa que molts pocs veïns podrien igualar.

Una altra paradoxa és el fet que la gentrificació no és un problema identitari. Molts cops aquest problema s'aborda des dels barris. Molts cops hi ha una certa tendència de la qual també jo soc víctima de menystenir els forasters, els turistes, les persones que ens estan traient la manera de viure que teníem fins fa poc. Fins i tot en certs barris, els rebuig del veïnat a que es facin promocions d'habitatge públic, per exemple, perquè vindran pobres de fora. O que l'habitatge que es fa al seu barri sigui pels veïns del barri, com si els veïns que ocuparan aquests habitatges públics no formessin part automàticament del veïnat del barri. És una aproximació perillosa, que porta a uns carrerons sense sortida que no son desitjables des del meu punt de vista.

Per tant, aquest fenomen de la gentrificació desvetlla una situació, un rerefons, que és que la idea de ciutat que teníem, amb la que hem crescut, que considerem normal, potser no és tan normal com ens pensem. Potser la idea de barri que hem viscut de petits i tots tenim al cap, és una excepció, és fruit d'una època industrial en què les ciutats cridaven a gent del camp que buscava oportunitats i que venia a instal·lar-se a les ciutats, això ha passat durant bona part del s.XX. A Barcelona s'ha multiplicat per 10 en la seva extensió i població al llarg d'aquest procés. Molts cops ha estat un procés molt desendreçat i injust que ha provocat barraques, Somorrostros i Carmels, però sí que era una idea de ciutat, aquesta ciutat industrial, que necessitava gent i classe treballadora i per tant es formaven uns barris que estaven plens de vida, interacció, intercanvis econòmics, petit comerç, etc. A partir de finals del s.XX, quan es produeix la globalització, les ciutats industrials com Barcelona tenen la tendència a deslocalitzar les seves fàbriques cap a llunyanies globals on és més fàcil explotar el medi ambient i els treballadors i de sobte aquestes ciutats desindustrialitzades es troben amb el dilema, que no està del tot resolt, de a què s'han de dedicar a partir d'ara. Moltes donen resposta a aquesta pregunta apostant per una regeneració dels centres històrics que vol atreure inversors immobiliaris que aportin la musculatura per arreglar les ciutats, per atraure turistes o grans esdeveniments (Jocs Olímpics, Mobile World Congress, etc.). És una terciarització de la ciutat. Aquella ciutat industrial que atreia població que es dedicava al sector primari cap a unes ciutats de fàbrica que es dedicaven al sector secundari, ara de sobte es terciaritzen, s'encaminen cap als serveis: cultura, turisme, restauració, noves tecnologies, coneixement, etc. Aquest procés és molt dolorós, genera uns canvis molt profunds en la nostra manera d'ocupar la ciutat. Darrera d'aquest fenomen hi ha les conseqüències que provoca la gentrificació.

1. Diagnòstic. Intentar definir objectivament quin és el problema que s'amaga darrera la gentrificació.

Cal una definició rigorosa, científica i objectiva d'aquesta gentrificació que ja no és el fenomen dels anys 60, com es pot desglossar aquest fenomen que està exclouent o expulsant el veïnat i els comerciants dels barris compactes com Gràcia, el Poble Sec, la Barceloneta. Hi ha tres fenòmens que es solapen entre ells, que coincideixen en el temps i l'espai però tenen arrels diferents, que s'acarnissen amb l'habitatge i el petit comerç.

- **L'encariment de l'habitatge i dels locals comercials.** La conseqüència més associable a la gentrificació, de totes les que produeix, és el desplaçament censal. La població dels barris centrals es desplaça cap a perifèries més llunyanes i disperses on molts cops depèn del vehicle privat. La gentrificació pot acabar influint, doncs en qüestions tan fonamentals com la contaminació, el canvi climàtic o la qualitat democràtica, perquè el cens electoral es basa en l'habitatge. A partir de cert punt la gentrificació és inevitable perquè el barri s'ha buidat de la massa crítica que li pot fer front. Una altra conseqüència és el sobre esforç econòmic de les famílies per pagar l'habitatge. L'OCD recomana que l'esforç en habitatge no superi el 40%, i situa la xifra més recomanable en el 30%. A Catalunya, un 40% de la població està per sobre del

40% de sobreesforç econòmic per pagar la llar. Això té efectes en la salut mental (angoixa, estrès, patiment), el funcionament de l'economia de la ciutat, les relacions socials, la qualitat de vida i el benestar social. Un altre efecte és l'amuntegament, la sobredimensió d'habitatges. Cada cop és més freqüent que persones de 40 – 50 anys comparteixin habitatge. Hi ha persones, famílies monoparentals, etc. que no tenen accés a un habitatge sinó a una habitació. Un altre possible efecte és la precarització de l'habitatge, la informalitat o l'infrahabitatge (viure en un local comercial, en un terrat, etc.) Aquests fenòmens no es reflecteixen en el cens, però tenen conseqüències en el funcionament normal dels barris i la ciutat.

- **Adulteració de l'ús de l'habitatge.** L'urbanisme actual desprotegeix l'ús d'habitatge de primera residència. Aquest fenomen ja es produïa als anys 80. Habitatges que es dediquen a oficines, despatxos d'arquitectura, bufets d'advocats, etc. Quan molts habitatges es dediquen a usos terciaris econòmics, baixa l'oferta d'habitatge i això pot provocar exclusió, expulsió o encariment de l'habitatge en un barri. El fenomen dels anys 80 ha canviat, per causa de la globalització i les noves tecnologies, amb el nou fenomen de la turísticació dels habitatges. Una ciutat ha de tenir infraestructures turístiques, però a partir de certes desproporcions es produeixen situacions com al Barri Gòtic, on hi ha més llits ocupats per població flotant que per població arrelada o empadronada. Una bona part de la població flotant no vota ni es preocupa de mantenir el barri o mobilitzar-se davant problemes d'inseguretat. Tampoc no actua amb el veïnat, ni crea xarxa i cohesió, i això pot provocar disfuncions. En aquest cas no hi ha una substitució de població per renda, sinó que es substitueix la població arrelada per població flotant, que només hi passa uns dies i potser no hi torna mai.
- **Extinció dels usos.** Paradoxalment, en aquests barris centrals, amb tant valor immobiliari, es produeix la profusió d'immobles, habitatges o locals comercials que estan buits i sense ús. Això es produeix per culpa de la financiarització de l'economia global acompanyada de les noves tecnologies. Hi ha un mercat immobiliari global que està treballant en base a algorismes. Blackstone, la principal companyia immobiliària actuant a Espanya, dissenya algorismes per detectar i actuar més ràpid que altres empreses a l'hora de trobar actius immobiliaris a ciutats atractives de tot el planeta. Actualment, Barcelona no és només una de les principals destinacions turístiques d'Europa, sinó que també està ingressant en la llista de ciutats atractives per als fons d'inversió. El fenomen aquí no és tan estès com a Vancouver o Londres, on s'han desertitzat barris sencers, però en certs llocs, com la Via Laietana, hi ha un buit intens d'edificis. També les polítiques públiques equivocades (com la *Golden Visa*, una política europea que atorga la ciutadania europea a inversors que aportin 500.000€ de capital) provoquen una bombolla de pisos amb preus superiors. La mesura està pensada per afavorir la inversió de capital estranger, però habitualment les inversions es fan en actius immobiliaris i provoca bombolles. La meitat de les *Golden Visa* atorgades a Espanya des de 2013 s'han produït a Barcelona.

Aquests són els tres fenòmens a combatre. Es pot pensar que es tracta d'una mirada nostàlgica, una idea de barri de quan Barcelona era una ciutat industrial. Però cal defensar la idea de barri compacte i mixt, amb mixtura d'usos, llocs de treball, classes socials, i que permetin no dependre del cotxe per desplaçar-se al lloc de treball. Aquest tipus de barri, el més atractiu també per a turistes i agents immobiliaris, és el que està més preparat per enfrontar-se als reptes econòmics, ecològics, polítics i socials que ens depara el futur més immediat. Hem de defensar la ciutat compacta i mixta, que els barris tinguin la funció residencial i comercial que tenien i que ara perilla.

2. Exposició de respostes possibles al fenomen de la gentrificació.

Quan es parla de gentrificació és important no quedar-se en el diagnòstic i la protesta, sinó passar a la proposta, les respostes possibles, les mesures i actuacions que es poden fer servir per revertir aquests fenòmens.

Hi ha tres eixos que engloben les respostes possibles i es corresponen a l'estratègia vienesa. A Viena, un terç de les cases son de titularitat municipal, un terç son propietat de cooperatives no governamental sense ànim de lucre, i el tercer son habitatges de lliure mercat. Però el lliure mercat té un marc més regulat que aquí. Si Barcelona vol semblar-se a Viena i la mitjana europea, cal aplicar el que la Llei catalana pel dret a l'habitatge estableix des de 2007: els municipis catalans han de tenir un 15% de parc solidari l'any 2027. Estem lluny d'aquesta xifra, i cal dur a terme tres accions:

1. Regular, intervenir en el mercat immobiliari privat i exigir a propietaris i promotors una corresponsabilitat amb la funció social de l'habitatge. Tal i com les propietats immobiliàries augmenten de valor quan es fan millores urbanes, hem d'exigir corresponsabilitat i que contribueixin a augmentar la proporció d'habitatge assequible a la nostra ciutat. Això es pot fer de diverses maneres:
 - Regulant el mercat de lloguer. Ara mateix, a l'Estat espanyol les condicions son draconianes: tres anys de lloguer, augments indiscriminats de preu, etc. A ciutats properes com Berlin o París les condicions son molt diferents. Calen contractes de lloguer més llargs, i un índex de referència que regulin els increments del lloguer privat. D'aquesta manera, sense que l'Administració hagi de fer una inversió, el mercat privat contribueix a augmentar el parc públic d'habitatge assequible.
 - MPGM. Es va aprovar al Ple Municipal amb 33 vots de 41, impulsada per plataformes veïnals. Inclou la modificació del Pla General Metropolità que obliga els promotors a cedir el 30% de les noves promocions o obres de gran rehabilitació com a habitatge protegit (privat però amb preu limitat, ja sigui de lloguer o compra).
2. Reforçar el parc públic d'habitatge. Comparat amb la mitjana europea, el parc públic d'habitatge a Barcelona és testimonial, amb prou feines un 1%. Caldria multiplicar-ho per 10. Aquest és el resultat de polítiques públiques d'habitatge que han comportat una gran despesa econòmica però no han creat un parc públic de lloguer ben distribuït al territori, sinó que han promogut la compra hipotecària a través d'incentius fiscals (que son despesa pública). Cal doncs canviar aquest rumb i produir habitatge públic, que estigui ben distribuït pel territori, de manera que no només la ciutat assoleixi aquest 15% d'habitatge públic algun dia, sinó que ho facin també els districtes i barris.

Aquesta mesura és important per a combatre la gentrificació. A París s'ha fet un 25% d'habitatge públic però s'han creat les *banlieues*, un espai de segregació social pitjor que l'existent actualment a Barcelona. De manera que cal fer que l'habitatge públic creixi, però no només a la perifèria, sinó també als barris cèntrics. I també cal adquirir habitatges existents, no només noves promocions. Per exemple amb eines com el dret a retracte, que dona a l'Ajuntament preferència en transmissions provisionals, o estratègies com **Aprop**, que facilita la detecció de buits disponibles en barris compactes i cèntrics, solars per edificar, parcel·les que no han esgotat la seva edificabilitat, a través de l'habitatge dotacional, una modalitat de qualificació urbanística inventada a Barcelona fa uns anys, i que és molt útil per a fer mixtura d'usos amb equipaments en planta baixa i habitatges dotacionals.

3. Una mescla de les dues opcions és la coproducció de solucions mixtes que no son merament governamentals o lucratives. Hi ha varietat de solucions: cooperatives democràtiques i de

propietat compartida, per exemple. Aquest sistema hauria de ser més hegemònic si realment es vol assolir el 15% de parc públic i solidari al 2027. També cal incloure l'habitatge mobilitzat per fundacions i entitats del tercer sector que atenen col·lectius o causes específiques, oferint habitatge per sota del preu de mercat. Un exemple de solució mixta és l'operador metropolità que s'està creant i que busca inversors privats que vulguin construir en solars públics limitant els seus beneficis a una xifra raonable del 3-4% per oferir habitatges a 500€ de lloguer. Un altre exemple son les ajudes municipals a la rehabilitació condicionades al manteniment dels llogaters existents, allargar els contractes existents a més de tres anys, i adequació del preu a l'índex de referència generat per l'Observatori Municipal de l'Habitatge.

3. Exploració de noves eines. La situació, a causa de la globalització i les tecnologies, ha canviat a les ciutats. Per tant, cal canviar la seva forma de funcionar:

- a. Les polítiques públiques que combaten la gentrificació no es poden fer de manera assistencialista. No es poden comprar totes les finques amenaçades, l'Administració està desbordada per aquest fenomen creixent. Cal teixir complicitats amb la societat civil organitzada i apostar per la coproducció de respostes, i explorar-ne de noves. A Barcelona existeix el Sindicat de Llogaters, fórmula amb la qual la societat civil s'organitza per combatre algunes males praxis. Cal reforçar aquestes solucions enlloc de facilitar *Golden visas* als especuladors. Cal establir taules de consens i producció amb les entitats socials, perquè l'Administració no podrà afrontar la situació per si sola. Per exemple, amb la modificació del Pla General Metropolità, l'Ajuntament té dret a tanteig i retracte sobre el 30% de les noves promocions. I quan no tingui fons per assumir-ho, pot delegar-ho en entitats del tercer sector. Per tant cal informar les entitats del tercer sectors, cooperativistes i entitats socials que tenen aquesta possibilitat.
- b. Necessitat de generar reflexió i debat sobre la gentrificació. La ciutadania ha de saber la diferència entre habitatge protegit i habitatge públic, ha de conèixer els fenòmens que afebleixen i fan emmalaltir els nostres barris, les dades, les xifres, etc. És alarmant la precarietat de les dades de què disposa l'Administració pública en referència a temes importants com l'habitatge i el petit comerç. Costa molt creuar dades de l'Estat i la Generalitat com el cadastre i el cens. Si es fes, es podrien saber coses com quants habitatges hi ha a determinat barri sense ningú empadronat. Tampoc hi ha accés a dades que permetin distingir, per exemple, un *Starbucks* d'una petita cafeteria de barri. Paral·lelament, les empreses privades acumulen una gran quantitat d'informació sobre la ciutadania, cosa que és un problema fins i tot per a la pròpia democràcia. Les empreses de telefonia o de banca, per exemple, venen aquestes dades, que haurien de pertànyer a tothom i que serien molt útils per a les Administracions a l'hora de planificar urbanisme, gestió del territori i polítiques públiques d'habitatge.

Cal fer pedagogia, explicar la complexitat, obrir dades i mapes, però també apoderar els veïnats, els sindicats de llogaters, les associacions de comerciants, amb respostes possibles, solucions de les que puguin ser partícips. Es poden organitzar obres de teatre, jornades, tallers, que actualment ja funcionen als barris, al voltant de la gentrificació.

El municipalisme és un front indispensable. És la solució a la paradoxa del principi *glocal*, com poden les ciutats, que son les administracions més petites, fer front a un fenomen tan enorme? Practicant cosmopolitisme que les organitzi en xarxa, fent front juntes als fenòmens globals. Es pot fer a diferents escales. Per exemple, a municipis de l'àrea metropolitana, coordinant-se, consensuant les dades per

mesurar l'extensió de la gentrificació, que no respecta fronteres municipals (es gentrifica Santa Eulàlia a L'Hospitalet, el casc antic de Badalona, Montgat i altres municipis).

La coordinació és important per compartir eines i diagnòstics, però també per reclamar a la Generalitat un millor coneixement de les dades de lloguer. La base de dades de l'INCASÒL registra els contractes de lloguer i sap de l'augment de preus. Aquesta informació podria ser oberta, territorialitzant i compartida amb els municipis per conèixer millor la situació en temps real.

Es poden construir xarxes a nivell estatal. Gran ciutats com Madrid, Sevilla o Màlaga poden unir-se per reclamar més competències en matèria de regulació de lloguers, o més fons per a la construcció d'habitatge públic. A l'Estat espanyol, des de 1978 i durant la transició i la democràcia, s'ha produït una gran descentralització de recursos, capacitat de despesa, des del Govern central als Governos autonòmics, però no ha arribat als Governos municipals. La despesa pública en mans dels ajuntaments és del 15%. A Barcelona, però, per cada 100€ invertits per l'Ajuntament en polítiques d'habitatge, la Generalitat aporta 23€ i l'Estat 10€. És una clara desproporció, i cal reclamar recursos i competències des de les ciutats.

També es poden fer xarxes a nivell europeu o internacional. El mes de juliol es va presentar un manifest a l'ONU per part d'un grup de ciutats. Per primera vegada es va donar veu a les ciutats a l'Assemblea de l'ONU de Nova York, que és un normalment un espai d'intercanvi entre els estats. En el manifest, ciutats com Barcelona, Berlín, París, Londres, Lisboa, Madrid, Roma, reclamàvem als estats, a través de cinc punts, més competències i recursos per fer front al fenomen de la globalització. Fruit d'aquest manifest s'estan organitzant xarxes com *Eurocities* o *Housing Europe*, en què les ciutats europees signants del manifest estan coproduint una directiva europea per presentarla al Parlament Europeu i fer la transferència de recursos i competències cap a les ciutats, o perquè els fons de cohesió europeus serveixin per ampliar el parc públic d'habitatge. També perquè ciutats que son destinacions turístiques importants, com Amsterdam, Lisboa, Berlin, París, Barcelona, s'organitzin conjuntament a l'hora de negociar amb plataformes com AirBnB sobre les condicions per tal d'operar als seus territoris. O per obligar les companyies telefòniques que operen en territori europeu a cedir de manera gratuïta les dades que acumulen i que pertanyen a la ciutadania. I així, amb altres moltes mesures que demostren que en el futur caldrà apoderar les ciutats, els governs locals hauran de treballar en xarxa, sense localismes ni curts terminis, amb capacitat d'arribar a pactes de ciutat que transcendeixin mandats i governs, amb una solidaritat metropolitana que enlloc de competència promogui la cohesió en el territori, però amb una capacitat de fer front a aquests problemes i que molts cops, massa, els estats estan demostrant ser poc operatius per fer-los-hi front.

Sra. Teresa Crespo, vicepresidenta associativa del Consell Municipal de Benestar Social

Gràcies per tota la informació. Tinc la sensació, però, de no saber si això té remei. Els interessos del model capitalista son els beneficis, i això no es pot trencar. Ha exposat una sèrie de mesures que no es veu que s'apliquin. Veritablement, en el futur, les persones viuran allà on vulguin i sense que els suposi una càrrega del 40% en els pressupostos familiars?

Sra. Maria Rovira, representant Candidatura d'Unitat Popular (CUP)

No s'ha fet menció al model de ciutat que volem i quin és el model productiu i turístic que genera la gentrificació, quina és la desigualtat entre veïnes, les rendes, la precarietat. Totes aquestes causes empenyen la població a marxar de la ciutat. Més enllà de les polítiques d'habitatge explicades, calen polítiques en matèria de desigualtat social, precarietat laboral, etc. i definir quin és el sector productiu de la ciutat i quin model turístic volem, de creixement o decreixement. S'ha fet molt èmfasi en l'habitatge però hi ha altres qüestions que provoquen gentrificació.

Sr. Oriol Romani, coordinador GT sobre Drogodependències CMBS

Gràcies per la presentació, ha estat molt interessant. S'han mencionat propostes molt concretes i potser cal fer les dues coses alhora: definir les polítiques i concretar molt. Hi ha elements molt difícils de transformar sense la mobilització que es dona als barris. Cal seguir canviant les percepcions i les imatges.

Sra. Núria Carrera, Col·legi de Treball Social de Catalunya

Coneixia poc el fenomen de la globalització i m'ha resultat molt interessant. Cert que hi ha molts factors que contribueixen a la globalització, però destacaria la idea de defensar la mixtura dels barris, cosa que implica cultura, comerç, etc. Hi ha moltes mesures, i dependrà de l'organització social que tinguem la capacitat de frenar determinades polítiques globals d'exclusió.

Sra. Mercè Pérez Salanova, coordinadors GT Envel·liment CMBS

Gràcies per la presentació, atractiva i rigorosa. Ara que tenim tota aquesta informació, des del CMBS (Permanent, Plenari, grups de treball) què fem? Aquest any el Grup de treball Envel·liment treballarem com acompanyar la vellesa avançada i les situacions de fragilitat a la comunitat. Un dels eixos plantejats és la revisió de la concepció de l'habitatge i els serveis. És impossible pensar que totes les persones grans, quan necessiten serveis amb certa intensitat, només els poden rebre si viuen a una residència.

També ens vam plantejar els processos d'expulsió de veïns i veïnes grans en determinades zones de la ciutat. No és el grup més significatiu en termes estadístics, però existeix, i amb una configuració de patiment i deteriorament important.

S'ha parlat de triar com a tema transversal l'enfortiment comunitari. Crec que dins aquest tema, cal introduir els elements de reflexió com la mixtura dels barris, la desertització de certes zones determinats dies o èpoques de l'any, etc. Cal introduir aquests elements en el treball dels grups.

Algunes entitats del tercer sector que formen part del grup s'han estudiat experiències actuals. No grans projectes, sinó micropolítica al territori. Algunes d'aquestes experiències estan acabant perquè s'acaba la mixtura dels barris, no hi ha teixit base de vida quotidiana on puguin arrelar.

Es tracta d'un repte, com obrir la perspectiva de gènere. Cal veure també què passa amb la destrucció dels vincles a la ciutat, no només relacionat amb la gentrificació necessàriament, però sí s'adverteix en el treball dels grups com això s'expressa i es produeix.

S'ha mencionat diverses vegades la lògica de coproducció i la importància que les entitats del tercer sector es preparin per tenir capacitat d'intervenció en situació de retracte o altres proposicions. La VPO ja no serveix en els termes passats, i això no vol dir que aquesta lògica hagi de desaparèixer totalment. El CMBS té entitats de diversos sectors, potser no les que tenen més capacitat inversora, però sí poden generar un discurs, i legitimar aquestes operacions. La intervenció ha de ser generativa i no testimonial.

Sr. Antonio Casiñas, coordinador GT sobre Sensellarisme CMBS

La gentrificació ha vingut per a quedar-se. No ens ho podem permetre, perquè el problema real el pateixen persones reals, amb noms i cognoms. La solució no pot passar per una solució política d'aquí cinc anys, o d'una reunió de l'ONU o la creació d'una xarxa de ciutats. On allotgem les persones que son expulsades? Cal aplicar solucions factibles i urgents.

Sr. David Bravo, assessor d'alcaldia

No voldria que es quedessin amb una idea de frustració respecte la globalització. Hi ha solucions que ja s'estan aplicant per aconseguir un model de ciutat compacta i mixta. I no només a Barcelona, també s'estan aplicant a Berlín, París, Lisboa, etc. I ho estant fent diferents forces del govern municipal que han votat la MPGM i la societat civil organitzada que ha obligat la institució a fer-ho.

Les solucions s'han de fer amb complicitats teixides des de dins i fora, amb projectes estratègics i de llarg recorregut que no siguin electoralistes, sinó pactes de ciutat. Hi ha molts fronts a explorar: des de la perspectiva de gènere, d'edat (infants, envelliment...), etc. Son aspectes propers sobre els quals es pot coproduir quotidianament.

Proposta de punts d'ordre del dia per al proper Plenari

Sra. Teresa Crespo, vicepresidenta associativa del Consell Municipal de Benestar Social

Tres punts que crec que corresponen al Plenari:

1. Aprovació del document sociosanitari
2. Presentació de la feina dels diferents grups de treball
3. Retorn de l'avaluació 2006 – 2016

Si consideren que hi ha algun altre tema que caldria tractar, si us plau, faci'ns-el arribar.

5. Diversos

No hi ha més aportacions, es dona per acabada la sessió.